

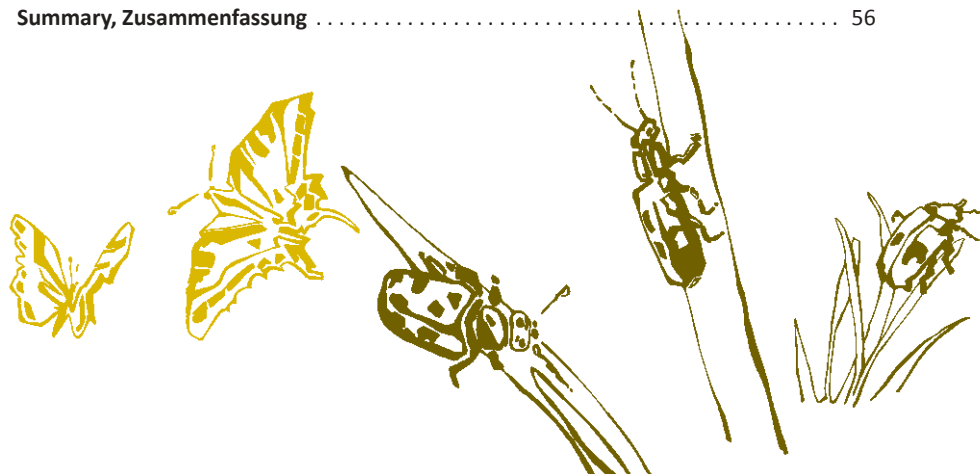
**Český svaz
ochránců přírody**

Výroční zpráva 2013

Obsah

Kdo jsme	1
Členové, základní organizace a jejich aktivity	2
Ústředí	6
Ochrana biodiverzity	10
Pozemkové spolky	14
Akreditace	16
Finanční podpora	19
Informace a setkávání	19
Veřejná sbírka Místo pro přírodu	20
Národní síť záchranných stanic	22
Veřejná sbírka Zvíře v nouzi	27
Ekologická výchova	28
Ekocentra ČSOP	29
Akreditace Ekocenter ČSOP	29
Práce s dětmi a mládeží	33
Blíž přírodě	35
Uklidíme svět!	36
Setkání s přírodou	36
Živá zahrada	36
Zahraniční vztahy	38
Zelená karta ČSOP	40
Poděkování	46
Hospodaření ČSOP v roce 2013	50
Rozvaha k 31. 12. 2013 (v celých tisících Kč)	51
Výkaz zisku a ztráty ke dni 31. 12. 2013	53
Výrok auditora	55
Summary, Zusammenfassung	56

Kdo jsme

Český svaz ochránců přírody (ČSOP) je spolek, jehož členy spojuje aktivní zájem o přírodu a životní prostředí. Naším posláním je ochrana a obnova přírody a krajiny, ekologická výchova a podpora trvale udržitelného života. Vznikli jsme v roce 1979.

Naše činnost je rozsáhlá a rozmanitá a většina z ní se odehrává v přírodě. Pečujeme o přírodně zajímavá území, provádíme přírodovědné průzkumy a mapování, prostřednictvím řady projektů se snažíme o zachování druhového bohatství živočichů a rostlin nejen na území České republiky. Nedílnou součástí našich aktivit je práce s dětmi a mládeží. Vzděláváme ale i dospělou veřejnost. V záchranných stanicích pečujeme o zraněné a jinak handicapované živočichy, účastníme se rozhodování ve správních řízeních, podílíme se na ochraně kulturních památek a vyvíjíme celou řadu dalších aktivit. Nemalé finanční prostředky, které na uvedené aktivity seženeme, poskytujeme i jiným neziskovým organizacím.

Od většiny obdobně zaměřených organizací se odlišujeme tím, že těžištěm naší činnosti je práce dobrovolníků sdružených v několika stovkách základních (místních) organizací. Tyto organizace mají vlastní právní subjektivitu.

Tato výroční zpráva popisuje pouze aktivity, které ČSOP v roce 2013 koordinoval celorepublikově. Nezahrnuje informace o pestré činnosti našich základních organizací a dalších organizačních složek ani činnosti regionálního či místního významu.

Členové, základní organizace a jejich aktivity

Mezi členy ČSOP jsou profesionální ochránci přírody, badatelé, zkušení dobrovolníci, ale také nadšenci, kteří prostě jen mají rádi přírodu.

V roce 2013 se řádně registrovalo 324 základních organizací (ZO) s celkem 4 579 členy (bez MOP), z toho bylo 8 organizací nových. V kolektivech Mladých ochránců přírody (MOP) pracovalo 1 275 řádně registrovaných členů. Členů registrovaných přímo u ústředí ČSOP bylo celkem 558, z toho 39 nových. Český svaz ochránců přírody v roce 2013 registroval celkem 6 412 členů ČSOP. V rámci kolektivního členství se při ČSOP registrovalo 9 spřátelených organizací.

Rozmanitou činnost ČSOP ilustruje následující tabulka, která uvádí nejčastější aktivity a počty základních organizací, které se jimi v roce 2013 zabývaly.

Péče o krajinu a památky

Údržba maloplošných chráněných území	137
Údržba ekologicky významných nechráněných území	137
Zřizování a údržba územních systémů ekologické stability	50
Údržba zeleně	153
Péče o kulturní památky	47
Okrašlovací činnost	79

Druhá ochrana

Programy ochrany biodiverzity	125
Provádění přírodovědných výzkumů	126
Péče o handicapované živočichy	39
Záchranné chovy	9

Ochrana životního prostředí

Ochrana vod	94
Ochrana ovzduší	30
Problematika těžby nerostů a hornin	25
Problematika odpadů	44
Lesní hospodaření	60
Silniční doprava	33
Železniční doprava	6
Vodní doprava	12

Cyklistická doprava	28
Zemědělství	70
Energetické úspory	34
Účast v EIA	14
Účast ve správních řízeních	87

Environmentální výchova

Systematická práce s kolektivem dětí a mládeže	83
Pořádání táborových pobytů v přírodě	85
Působení na neorganizované děti a mládež	172
Systematická práce s dětmi členů ZO	92
Pořádání kurzů, školení, seminářů v oblasti EVVO	62
Pořádání veřejně přístupných akcí a kampaní	176
Den Země	138
Uklidíme svět!	114
Provoz ekocentra, poradenského centra, infocentra	71
Provoz naučné stezky	97
Vydávání periodik	19
Vydávání ostatních tiskovin	64

Ochrana společenských zvířat

Provoz útulku pro společenská zvířata	6
---------------------------------------	---

Zpracováno dle údajů poskytovaných Ústřední výkonné radě ČSOP základními organizacemi.

V následující tabulce naleznete počty členů a základních organizací v jednotlivých krajích České republiky v roce 2013.

kraj	počet ZO	členů v ZO	individuálních členů	členů v MOP	celkem členů
Jihočeský	18	263	32	104	399
Jihomoravský	32	397	61	34	492
Karlovarský	7	110	5	2	117
Královéhradecký	14	145	31	33	209
Liberecký	18	228	24	110	362
Moravskoslezský	30	362	44	43	449
Olomoucký	18	312	25	94	431
Pardubický	22	322	26	70	418
Plzeňský	19	263	22	171	456
Praha	31	505	154	211	870
Středočeský	54	813	63	168	1044
Ústecký	16	234	20	63	317
Vysočina	17	310	27	98	435
Zlínský	28	314	24	74	412
Cizina	0	1	0	0	1
	324	4579	558	1275	6412

Vedení ČSOP

Statutárním zástupcem ČSOP je jeho předseda. Ten je spolu s 26 dalšími členy Ústřední výkonné rady a 3 členy Ústřední kontrolní a revizní komise volen nejvyšším orgánem Svazu – Sněmem ČSOP – na období 3 roků.

Předseda ČSOP

Libor Ambrozek (ZO ČSOP Botič–Rokytky)

Výkonný místopředseda ČSOP

Karel Kříž (ZO ČSOP Vlašim)

Ústřední výkonná rada ČSOP

Ivan Bartoš (ZO ČSOP Studénka)

Jan Eichler (ZO ČSOP Tilia)

Yvonna Gaillyová (ZO ČSOP Veronica)

Daniel Horáček (ZO ČSOP při Správě CHKO Jizerské hory)

Jakub Hromas (ZO ČSOP Šumava)

Václav Izák (ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády)

Luděk Kostelník (ZO ČSOP Odry)

Karel Kredba (ZO ČSOP Valašské Meziříčí)

Jiří Kučera (ZO ČSOP Hostivice)

Jitka Loubová (ZO ČSOP Botič – Rokytky)

Václav Lupínek (ZO ČSOP ALTER MELES)

Věra Malátková (ZO ČSOP Podorlicko Česká Třebová) – do 8. 12. 2013

Petr Orel (ZO ČSOP Nový Jičín)

Milan Petr (ZO ČSOP Zásmyky)

Ivana Pirná (ZO ČSOP Vodolensis)

Jiří Rous (ZO ČSOP Teplice – Fergunna)

Tibor Schwarz (ZO ČSOP Klub ochránců SPR Habrov)

Václav Somol (ZO ČSOP Silvatica)

Daniel Šatra (ZO ČSOP Kulíšek)

Libor Tandler (ZO ČSOP Oriolus)

Jiří Vašíček (ZO ČSOP Narcis)

Václav Záruba (ZO ČSOP Orlice)

Eva Zatloukalová (ZO ČSOP Bělozářka)

Jozef Zetěk (ZO ČSOP Kněžice)

David Zítek (ZO ČSOP Dům ochránců přírody v Praze)

Ústřední kontrolní a revizní komise

Josef Cach (ZO ČSOP – Záchránná stanice a ekocentrum „Pasíčka“)

Karel Ferschmann (ZO ČSOP Radnice)

Radko Samek (ZO ČSOP 09/09)

Předsedové odborných komisí

Komise ochrany přírody **Václav Somol**

Komise pro práci se členy **Ivana Pirná**

Komise ekologické výchovy **Jozef Zetěk**

Komise zahraničních vztahů **Václav Izák**

Předsednictvo ÚVR ČSOP

Sedmičlenné předsednictvo je vždy tvořené předsedou ČSOP, výkonným místopředsedou ČSOP a dále pak členy, kteří byli zvoleni z řad členů ÚVR ČSOP: **Yvonna Gaillyová**, **Václav Izák**, **Jiří Kučera**, **Jiří Rous** a **Václav Somol**.

Kancelář ČSOP

Ústřední výkonná rada si pro zajištění základních činností ČSOP zřizuje svou Kancelář. Ta v roce 2013 pracovala v následujícím složení:

Kateřina Adámková – koordinace Národního programu Ochrana biodiverzity a výběrových řízení na podporu eko a infocenter ČSOP.

Stanislava Bartošová – administrace programu pozemkových spolků, koordinace zahraničních vztahů

Jiřina Borecká – administrativní zajištění chodu Kanceláře, prodej publikací a vedoucí knihovny

Radka Janošová – administrativní zajištění chodu Kanceláře – od prosince 2013

Lucie Matulová – koordinace obou veřejných sbírek, programu Blíž přírodě, práce s dárči a koordinace kampaně Setkání s přírodou

Jan Moravec – zástupce ředitele Kanceláře pro odborné programy, koordinace programu pozemkových spolků a kampaně Místo pro přírodu, šéfredaktor časopisu Krása našeho domova

Petr Stýblo – ředitel Kanceláře, koordinace programu Živá zahrada, servis pro ÚVR

Tereza Vadasová – registrace základních organizací a práce se členskou základnou, registrace Ekocenter, koordinace programu Uklidíme svět!, redaktorka Depeší

Zdeňka Nezmeškalová – koordinace programu Národní síť záchránných stanic

Markéta Pecková – práce s dárči, koordinace veřejných sbírek ČSOP – od listopadu 2013

Čestná rada ČSOP

Rada pomáhá rozvíjet, propagovat a prosazovat činnost a zájmy ČSOP.

Bedřich Moldan (předseda), **Karel Hudec**, **Jan Jeník**, **Čestmír Klos**, **Jiří Kulich**, **Jan Květ**, **Ladislav Miko**, **Svatomír Mlčoch**, **Jiří Oliva**, **František Pelc**, **Pavel Pešout**, **Přemek Podlaha**, **Stanislav Rampas**, **Jitka Seitlová**, **Jaroslav Ungerma**, **František Urban**

Ochrana biodiverzity

Zachování a obnova druhové rozmanitosti, péče o cenné biotopy či podpora ohrožených druhů rostlin a živočichů patří mezi základní poslání Svazu. Tyto a mnoho dalších aktivit jsou zastřešeny Národním programem Ochrana biodiverzity.

V roce 2013 bylo v tomto programu realizováno tradiční otevřené výběrové řízení na podporu projektů v ochraně biodiverzity, kterého se mohly zúčastnit i organizace mimo ČSOP. Výběrové řízení bylo vyhlášeno v únoru 2013 a 100 neziskových subjektů do něj přihlásilo celkem 300 projektů. Projekty posoudila a zhodnotila Komise ochrany přírody ČSOP společně s odbornými guaranty pro jednotlivé programy.

Žadatelé mohli přihlásit své projekty do 7 činností:

- Mapování výskytu určitého druhu a skupin druhů, zejména kriticky a silně ohrožených
- Monitoring / podrobné mapování určité lokality
- Praktická opatření k zachování / obnově biotopů jednotlivých druhů či skupin
- Praktická opatření vedoucí k podpoře jednotlivých druhů či skupin živočichů
- Příprava sadbového materiálu a výsadby a péče o ohrožené druhy dřevin, včetně krajových odrůd ovocných dřevin, tvorba regionálních lučních směsí
- Seznamování veřejnosti s druhovou rozmanitostí a s možnostmi její ochrany a podpory
- Neadresná propagace ochrany druhu, skupiny druhů či biotopu pomocí informování široké veřejnosti o ohrožení a o možnostech aktivní ochrany

Podpořené projekty byly zaměřeny například na mapování výskytu orchidejí, vážek, ohrožených ryb, vzácných druhů ptáků, obojživelníků nebo starých krajových odrůd ovocných dřevin. Kromě mapování, které přináší cenné informace pro ochranu přírody, byly realizovány rozmanité podpůrné činnosti určené pro vybrané druhy organismů. Byly tak například čištěny, opravovány a nově instalovány hnízdní podložky a budky pro dravé či zpěvné ptáky, čápy či netopýry. V období tahu obojživelníků byly zajištěny desítky úseků silnic a přeneseny tisíce jedinců, vzniklo několik nových tůní, pro plazy byly budovány či obnovovány suché kamenné zídky atd. Důležitou součástí programu je také osvětová a propagační činnost. V rámci ní proběhly desítky exkurzí pro veřejnost na přírodně cenné lokality a vznikla řada nových publikací.

ČSOP v rámci tohoto programu rozdělil téměř 2,9 milionu Kč na realizaci 199 projektů, do kterých se zapojilo 58 organizací ČSOP a 24 dalších občanských sdružení. Realizaci programu Ochrana biodiverzity podpořily Ministerstvo životního prostředí a Lesy České republiky, s. p., generální partner programu.

dílčí činnost programu	počet projektů	výše podpory v Kč
Mapování výskytu určitého druhu a skupin druhů, zejména kriticky a silně ohrožených	55	591 560 Kč
Monitoring / podrobné mapování určité lokality	32	411 866 Kč
Praktická opatření k zachování / obnově biotopů jednotlivých druhů či skupin	32	698 700 Kč
Praktická opatření vedoucí k podpoře jednotlivých druhů či skupin živočichů	49	571 620 Kč
Příprava sadbového materiálu a výsadby a péče o ohrožené druhy dřevin, včetně krajových odrůd ovocných dřevin, tvorba regionálních lučních směsí	12	199 166 Kč
Seznamování veřejnosti s druhovou rozmanitostí a s možnostmi její ochrany a podpory	9	104 400 Kč
Neadresná propagace ochrany druhu, skupiny druhů či biotopu pomocí informování široké veřejnosti o ohrožení a o možnostech aktivní ochrany	8	237 200 Kč
Garantské koordinační projekty	2	78 000 Kč
Celkem	199	2 892 512 Kč

Hodnocení projektů a odborné zázemí programu Ochrana biodiverzity zajišťovali garanti jednotlivých oborů. V roce 2013 pro nás tuto činnost vykonávali:

obor

Motýli
 Mravenci rodu Formica
 Vážky
 Čmeláci, včely
 Lesní hmyz
 Brouci
 Raci, vodní a mokřadní ekosystémy
 Ryby a kruhoústí
 Obojživelníci
 Plazi
 Ptáci zemědělské krajiny
 Dravci a sovy
 Ledňáček a skorec
 Čápi a ostatní brodiví
 Zpěvní ptáci, budky, doupné stromy
 Netopýři
 Velké šelmy
 Lesní byliny
 Orchideje, obnova květnatých luk
 Invazní druhy rostlin
 Ohrožené druhy dřevin
 Krajové odrůdy ovocných dřevin
 Houby
 Biodiverzita okolí lidských sídel
 Management lokalit soustavy Natura 2000

odborný garant

Alois Pavlíčko
 Pavel Bezděčka
 Martin Waldhauser
 Miroslav Pavelka
 Ivan Horčíčko
 Václav Křivan
 Miloš Holzer
 Lubomír Hanel
 Jaromír Maštera
 Blanka Mikátová
 Daniel Křenek
 Petr Orel
 Pavel Čech
 Stanislav Chvapil
 Jaroslav Koleček
 Mojmír Vlašín
 Barbora Krchňáková Telnarová
 Václav Somol
 Ivana Jongepierová
 Květa Morávková
 Karel Kříž
 Martin Lípa
 Jiří Polčák
 Petr Stýblo
 Martin Dušek

Pozemkové spolky

Myšlenka pozemkových spolků stojí na předpokladu, že nejlépe může cenné lokality či objekty ochránit rozumný vlastník. Nevládání organizace proto s vlastníky uzavírají dlouhodobé smlouvy o spolupráci, cenné lokality si pronajímají anebo se přímo jejich vlastníky stávají. Tento způsob ochrany přírodního a kulturního dědictví je ve světě velmi rozšířen. U nás má sice také starou tradici, bohužel však násilně přerušenu. Novodobá historie se tak datuje od poloviny 90. let. Český svaz ochránců přírody na sebe převzal úlohu Národního pozemkového spolku – tedy koordinátora a zastřešovatele celého hnutí pozemkových spolků. Od roku 1998 v rámci jednoho ze svých národních programů pozemkové spolky podporuje, pozemkospolkové myšlenky propaguje a zároveň dohlíží na zachování důvěryhodnosti pozemkospolkového hnutí.

V čele programu stojí Rada Národního pozemkového spolku.

V roce 2013 pracovala v tomto složení:

Pavel Bureš (Národní památkový ústav)

Václav Izák (ÚVR ČSOP)

Miroslav Janík (Pozemkový spolek KOSENKA)

Martin Kloudys (Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka)

Jiří Koreš (Pozemkový spolek Šance pro draha)

Michal Krátký (Pozemkový spolek Sagittaria)

Václav Křivan (Pozemkový spolek Chaloupky)

Jiří Rous (ÚVR ČSOP)

Tomáš Růžička (Nadace Partnerství)

Petr Stloukal (Ministerstvo životního prostředí)

Jiří Stonawski (Lesy České republiky, s. p.)

Vlastislav Vlačička – předseda Rady NPS (Pozemkový spolek Launensia)

+ stálý host – **Jitka Laburdová**, v průběhu roku vystřídána **Jiřím Kociánem** (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR)

Náplň programu lze zhruba rozdělit do čtyř okruhů – akreditace pozemkových spolků, jejich finanční podpora, metodická podpora (včetně zajištění vzájemného kontaktu) a veřejná sbírka na výkupy přírodně důležitých pozemků.

Aktuální informace o hnutí pozemkových spolků, potřebné kontakty i veškeré dokumenty včetně podrobných zpráv o pozemkospolkovém dění najdou zájemci na webových stránkách <http://pozemkovespolky.csop.cz>. Zde jsou uvedeny pouze nejzákladnější informace.

AKREDITACE

Jednou ze stěžejních činností programu je akreditace pozemkových spolků. V našem právním řádu není pojem pozemkového spolku nijak ošetřen. Akreditace se proto snaží zabránit jeho zneužití. Akreditace je pro pozemkový spolek osvědčením, že splňuje všechna určená kritéria (existence dlouhodobých práv k pozemku, hospodaření na pozemku v zájmu ochrany přírodního a kulturního dědictví, dodržování etického kodexu pozemkových spolků) a pro jeho partnery zárukou důvěryhodnosti.

V roce 2013 pracovalo celkem 60 akreditovaných pozemkových spolků:

Pozemkový spolek Anthericum	o. s. Anthericum
Pozemkový spolek Berkut	ZO ČSOP Berkut
Pozemkový spolek Botič–Rokytky	ZO ČSOP Botič–Rokytky
Pozemkový spolek Buchlovice	ZO ČSOP Buchlovice
Pozemkový spolek Čertoryje	ZO ČSOP Bílé Karpaty
Pozemkový spolek Čmelák	Čmelák – Společnost přátel přírody
Pozemkový spolek Denemark	o. s. Denemark
Pozemkový spolek Domov	ZO ČSOP Jeseník nad Odrou
Pozemkový spolek Fergunna	ZO ČSOP Teplice-Fergunna
Pozemkový spolek Gallinago	Pobočka České společnosti ornitologické na Vysočině
Pozemkový spolek Hády	ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády
Pozemkový spolek Hamerský potok	Hamerský potok, o. s.
Pozemkový spolek Hasina	ZO ČSOP Hasina Louny
Pozemkový spolek Chaloupky	ZO ČSOP Kněžice
Pozemkový spolek Kladensko	ZO ČSOP Kladensko

Pozemkový spolek Kosenka pro přírodu, krajinu a památky Valašskoklobucka	ZO ČSOP KOSENKA
Pozemkový spolek Launensia	ZO ČSOP Launensia
Pozemkový spolek Lednice	ZO ČSOP Lednice
Pozemkový spolek Lunaria	Lunaria, o. s.
Pozemkový spolek Meluzína	EC Meluzína RCAB
Pozemkový spolek Milkovické údolí	Milkovický přírodně společenský kroužek
Pozemkový spolek Mokřady	o. s. „Mokřady, ochrana a management“
Pozemkový spolek Mokřady a louky Liberecka	ZO ČSOP Armillaria
Pozemkový spolek Mravenec	ZO ČSOP SEV Mravenec
Pozemkový spolek Natura	ZO ČSOP Ekochoy
Pozemkový spolek Niva	Pozemkový spolek Niva
Pozemkový spolek Nosperk	Pozemkový spolek Nosperk
Pozemkový spolek Olza	ZO ČSOP Olza
Pozemkový spolek PermaLot	PermaLot, o. s.
Pozemkový spolek Pobečví	ZO ČSOP Lipník nad Bečvou
Pozemkový spolek Podbeskydí	ZO ČSOP Kunčice pod Ondřejníkem
Pozemkový spolek Polabí	ZO ČSOP Polabí
Pozemkový spolek Ponikva	ZO ČSOP Ponikva
Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka	ZO ČSOP Vlašim
Pozemkový spolek Predmost	o. s. Predmostensis
Pozemkový spolek Prostějovsko	RS ČSOP IRIS
Pozemkový spolek Radnice	ZO ČSOP Radnice

Pozemkový spolek Sagittaria	Sagittaria – sdružení pro ochranu přírody střední Moravy
Pozemkový spolek Sázava	ZO ČSOP Sázava
Pozemkový spolek Severák	Jizersko-ještědský horský spolek
Pozemkový spolek Severní Prácheňsko	o. s. Severní Prácheňsko
Pozemkový spolek Severního Plzeňska	ZO ČSOP Plzeňsko
Pozemkový spolek Síhla	ZO ČSOP Salamandr
Pozemkový spolek Silvatica	ZO ČSOP Silvatica
Pozemkový spolek Sorbus	Sorbus, o. s.
Pozemkový spolek Spálené Poříčí	ZO ČSOP Spálené Poříčí
Pozemkový spolek Suchopýr	Suchopýr, o. p. s.
Pozemkový spolek Sv. Blažej	Cesta z města, o. s.
Pozemkový spolek Šance pro draha	VAVÁKY, o. s.
Pozemkový spolek Šumava	ZO ČSOP Šumava
Velkojarměřský pozemkový spolek	ZO ČSOP Jaroměř
Pozemkový spolek Veronica	Nadace Veronica
Pozemkový spolek Vespolek	o. s. Vespolek
Pozemkový spolek Vladař	ZO ČSOP Alter Meles
Pozemkový spolek Vulkán	ZO ČSOP Františkovy Lázně
Pozemkový spolek Vysočina ochránců přírody a ornitologů	ZO ČSOP Kámen-Jiřikov
Pozemkový spolek Zamenis	Zamenis, o. s.
Pozemkový spolek Zázmoníky	Sdružení pro venkov
Pozemkový spolek Žabí ráj	Muzeum přírody Český ráj
Pozemkový spolek Žďánický les	ZO ČSOP Žďánický les

FINANČNÍ PODPORA

V rámci výběrového řízení na podporu projektů vzniku a rozvoje pozemkových spolků, financovaného tradičně Ministerstvem životního prostředí, ČSOP v roce 2013 podpořil realizaci 32 projektů částkou 1 400 000 Kč.

INFORMACE A SETKÁVÁNÍ

Nejdůležitější aktivity roku 2013:

- Pravidelné Výroční setkání pozemkových spolků s řadou odborných seminářů a exkurzí se konalo 5.–6. dubna 2013 v Hostětíně
- Pokračovala bezplatná právní pomoc pro všechny akreditované pozemkové spolky a realizátory projektů při sestavování smluv, majetkových nejasnostech a dalších „pozemkospolkových“ právních problémech, stejně jako hromadné pojištění zodpovědnosti za škody, způsobené třetím osobám (to platí nejen pro pozemkové spolky, ale i pro všechny ZO ČSOP). Dále měly pozemkové spolky možnost pojistit svůj majetek v rámci hromadné pojistky (tato možnost je nejen pro pozemkové spolky, ale i pro všechny ZO ČSOP).

VEŘEJNÁ SBÍRKA MÍSTO PRO PŘÍRODU

Cílem kampaně Místo pro přírodu je získání finančních prostředků pro výkupy přírodovědně cenných pozemků, kterým hrozí akutní nebezpečí (vykácení lesa, odvodnění mokřadu, rozorání květnaté louky) a dále pozemků vhodných k „návratu přírody“ (revitalizace vodních toků, výsadby biocenter a biokoridorů). Vedlejším, ovšem neméně důležitým efektem kampaně je také popularizace myšlenky pozemkových spolků a možnosti ochrany přírodního a kulturního dědictví prostřednictvím vlastnických vztahů mezi širokou veřejností.

Současně s centrální kampaní probíhaly také lokální kampaně: „Zachraň les“, organizovaná ZO ČSOP Kosenka, jejímž cílem je vytvoření „soukromé lesní rezervace“ Ščůrnica v Bílých Karpatech, „Obnova luk v Pomoraví“, organizovaná ZO ČSOP Bílé Karpaty a kampaň na „záchranu Ještěřčího ráje“, kterou organizovala ZO ČSOP Jaro Jaroměř

V průběhu roku 2013 se nám podařilo na konto kampaně vybrat 1 071 255 Kč.

V roce 2013 se za peníze ze sbírky Místo pro přírodu podařilo vykoupit 9 pozemků o celkové výměře 7,08 ha, a to na lokalitách:

Ještěřčí ráj (komplex různých biotopů na Královéhradecku) – 4,21 ha

Na pramenech (mokřadní louka na Podblanicku) – 0,46 ha

Lipiny (stepní stráně na Hustopečsku) – 0,32 ha

Vlčí hrdlo (obnova luk v Pomoraví – 0,52 ha (podíl 1/2)

Dobšena (horská louka v Bílých Karpatech – nová lokalita) – 1,57 ha (podíl 1/2)

Celkem bylo ke konci roku 2013 vykoupeno 99,6 ha na 24 lokalitách. Konto veřejné sbírky je **9999922/0800**, bližší informace lze nalézt na www.mistoproprrodu.cz a na facebookovém profilu www.facebook.com/mistoproprrodu.

Národní síť záchranných stanic

Člověk odnepaměti poznamenával prostředí, ve kterém žije. Přetvářel krajinu a ukrajoval pro své zájmy víc a víc z přírody tak dlouho, až tu žádná původní nezbyla. Tím samozřejmě ovlivňoval i volně žijící živočichy. Stále častěji dochází ke střetům zvířat s nástrahami civilizace – stavbami, dopravními prostředky, vodiči elektřiny, ... Pomoc zraněným či jinak handicapovaným živočichům, ale i osvěta o tom, co lidé způsobují, jak tomu zabránit či alespoň vzniklé škody minimalizovat, je posláním záchranných stanic pro volně žijící živočichy.

Národní síť záchranných stanic, kterou založil Český svaz ochránců přírody v roce 1998, zajišťuje komplexní systematickou pomoc zvířatům v nouzi na území celé České republiky. Její součástí bylo v roce 2013 celkem 28 záchranných stanic. Každá ze sdružených stanic spravuje území, na kterém je lidmi nalezeným handicapovaným živočichům povinná poskytnout komplexní péči – rychlou první pomoc, zajištění veterinárního ošetření, léčbu a rehabilitaci a v šťastnějších případech i vypuštění zpět do volné přírody.

V čele tohoto programu ČSOP stojí Rada Národní sítě záchranných stanic. V roce 2013 pracovala v tomto složení:

Petr Orel (ZS Bartošovice) – předseda

Luboš Vaněk (ZS Pátek u Poděbrad)

Petr Starý (ZS Kladno)

Josef Cach (ZS Pasička)

Karel Kříž (ÚVŘ ČSOP)

Michaela Krestová (Ministerstvo životního prostředí)

Jiří Kruml (Ministerstvo zemědělství)

Lenka Tomášková (AOPK ČR)

Stanice sdružené v Národní síti záchranných stanic v r. 2013

stanice	organizace	působnost
Soos	Městské muzeum Františkovy Lázně	Aš, Cheb, Sokolov
Bublava	o. s. Drosera – Sdružení ochrany přírody a krajiny	Karlovy Vary, Kraslice, Ostrov
Tachov	ZO ČSOP Tachovský ornitologický spolek	Mariánské Lázně, Stříbro, Tachov
Rokycany	ZO ČSOP Rokycany	Beroun, Hořovice, Rokycany
Plzeň	o. s. DES OP Plzeň	Domažlice, Horšovský Týn, Kralovice, Nýřany, Plzeň
Spálené Poříčí	ZO ČSOP Spálené Poříčí	Blovice, Horažďovice, Klatovy, Nepomuk, Přeštice, Stod, Sušice
Chomutov	Podkrušnohorský zoopark Chomutov	Chomutov, Kadaň, Podbořany
Dolní Týnec FALCO	ZO ČSOP Litoměřice	Bílina, Česká Lípa, Děčín, Litoměřice, Litvínov, Louny, Lovosice, Most, Nový Bor, Roudnice nad Labem, Rumburk, Teplice, Ústí nad Labem, Varnsdorf, Žatec
Archa Liberec	ZOO Liberec	Frydlant, Liberec, Jablonec nad Nisou
Kladno	AVES	Kladno, Kralupy nad Vltavou, Mělník, Neratovice, Rakovník, Slaný, Černošice
Praha	Lesy hl. m. Prahy	Hlavní město Praha
Hrachov	Ochrana fauny ČR, o. p. s.	Dobříš, Příbram, Sedlčany, Soběslav, Tábor, Votice
Pátek u Poděbrad	ZO ČSOP Polabí	Brandýs n. L. – S. Boleslav, Český Brod, Jičín, Kolín, Lysá nad Labem, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Nymburk, Poděbrady
Vlašim	ZO ČSOP Vlašim	Benešov, Čáslav, Humpolec, Kutná Hora, Pacov, Pelhřimov, Říčany, Vlašim
Makov	ZO ČSOP Makov	Blatná, Milevsko, Písek, Strakonice, Vodňany
Ohrada	ZOO Ohrada Hluboká nad Vltavou	České Budějovice, Český Krumlov, Dačice, Jindřichův Hradec, Kaplice, Trhové Sviny, Třeboň, Týn nad Vltavou
Klášteřec u Vimperka	Správa NP a CHKO Šumava	Vimperk, Prachatice, území NP Šumava
Libštát	ZO ČSOP Křižánky, Jičín	Hořice, Jilemnice, Nová Paka, Semily, Tanvald, Turnov, Železný Brod

Jaroměř	ZO ČSOP JARO Jaroměř	Broumov, Dobruška, Dvůr Králové nad Labem, Hradec Králové, Jaroměř, Kostelec nad Orlicí, Náchod, Nové Město nad Metují, Nový Bydžov, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov, Vrchlabí
Pasíčka	ZO ČSOP – Záchranná stanice a ekocentrum „Pasíčka“	Hlinsko, Holice, Chrudim, Králíky, Litomyšl, Nové Město na Moravě, Pardubice, Polička, Přelouč, Ústí nad Orlicí, Velké Meziříčí, Vysoké Mýto, Žamberk, Žďár nad Sázavou
Vendolí	ZO ČSOP Zelené Vendolí, Svitavy	Blansko, Boskovice, Bystřice nad Pernštejnem, Česká Třebová, Kuřim, Lanškroun, Moravská Třebová, Svitavy, Tišnov
Pavlov	Stanice Pavlov, o. p. s.	Havlíčkův Brod, Chotěboř, Jihlava, Moravské Budějovice, Náměšť nad Oslavou, Světlá nad Sázavou, Telč, Třebíč
Stránské	ZO ČSOP Sovinecko, Stránské	Bruntál, Jeseník, Litovel, Mohelnice, Olomouc, Přerov, Rýmařov, Šternberk, Šumperk, Uničov, Zábřeh
Brno	Ptačí centrum o. p. s.	Brno, Šlapanice
Buchlovice	ZO ČSOP Buchlovice	Hodonín, Holešov, Kroměříž, Kyjov, Luhačovice, Otrokovice, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Veselí nad Moravou, Vizovice, Zlín
Němčice	ZO ČSOP Haná, Němčice nad Hanou	Bučovice, Konice, Prostějov, Slavkov u Brna, Vyškov
Rajhrad	Záchranná stanice pro dravé ptáky Rajhrad	Hustopeče, Ivančice, Rosice, Židlochovice, Znojmo, Břeclav, Mikulov, Moravský Krumlov, Pohořelice
Bartošovice	ZO ČSOP Nový Jičín	Bílovec, Bohumín, Bystřice pod Hostýnem, Český Těšín, Frenštát pod Radhoštěm, Frýdek-Místek, Frydlant nad Ostravicí, Haviřov, Hlučín, Hranice, Jablunkov, Karviná, Kopřivnice, Kravaře, Krnov, Lipník nad Bečvou, Nový Jičín, Odry, Opava, Orlová, Ostrava, Rožnov pod Radhoštěm, Třinec, Valašské Meziříčí, Vítkov, Vsetín

Záchranné stanice v roce 2013 přijaly 15 636 handicapovaných volně žijících živočichů 224 druhů, z toho 92 jedinců 23 kriticky ohrožených druhů, 2 768 jedinců 64 druhů silně ohrožených a 1949 jedinců 27 druhů ohrožených. Nejčastěji přijímaným savcem byl ježek západní (1 528 jedinců), netopýr rezavý (1 107) a ježek východní (787). Z ptáků bylo přijato nejvíce poštolek obecných (1 167), rorýsů obecných (926) a kachen divokých (668). V roce 2013 se podařilo vypustit zpět do přírody 49 % přijatých zvířat, část živočichů buď ještě zůstala v léčení nebo jejich stav po vyléčení nedovoloval vypuštění zpět do volné přírody. Proto zůstali ve stanici k expozičním účelům. 33 % přijatých zvířat přes veškerou péči uhynulo nebo muselo být utraceno. V dlouhodobém průměru se daří držet vysoké procento vypuštěných zvířat (mezi 45–50 %), a to i přesto, že např. u popálení způsobených vedením elektrického proudu či u péče o několikadenní mláďata zajíčků je návratnost do přírody minimální.

Do záchranných stanic se nejčastěji dostávala mláďata (38 % všech příjmů) a zvířata zraněná (29 %) – dopravními prostředky, popálená elektrinou na sloupech vysokého napětí či ptáci po nárazu do skleněných stěn.

Neméně důležitou složkou činnosti záchranných stanic je ekologická výchova. Stanice spolupracovaly se školami všech stupňů, s domy dětí a mládeže, ekocentry i veřejností. V některých stanicích probíhaly odborné praxe studentů středních a vysokých škol. Řada stanic pořádala pro dětské kolektivy a veřejnost akce, jako jsou dny otevřených dveří, Den Země, Den zvířat, Vánoce ve stanici. Velmi oblíbené je veřejné vypouštění uzdravených zvířat či osvěta prostřednictvím maket a informačních tabulí o příčinách zranění přímo v areálech záchranných stanic.

Český svaz ochránců přírody získal v roce 2013 na provoz Národní sítě záchranných stanic více jak 18 milionů Kč. Významným přínosem byla aktivita tehdejšího ministra životního prostředí Tomáše Chalupy, díky níž stanice získaly v mimořádné výzvě Programu péče o krajinu navíc prostředky ve výši téměř 10 milionů korun. Přesto však takto přerozdělené prostředky činily jen asi 1/2 nákladů potřebných na zajištění kvalitní činnosti záchranných stanic.

VEŘEJNÁ SBÍRKA ZVÍŘE V NOUZI

Cílem kampaně Zvíře v nouzi je upozornit na finanční náročnost péče o poraněná volně žijící zvířata a dát tak možnost veřejnosti aktivně se zapojit a přispět subjektům, které tuto péči provádějí. Dalším cílem kampaně je informovat veřejnost o příčinách poranění zvířat.

Veřejnost může přispívat buď formou darů zaslaných na sbírkový účet **33553322/0800** nebo zasláním dárcovské SMS ve tvaru **DMS ZVIREVNOUZI** na telefonní číslo **87 777** (v tomto případě bude na sbírkový účet připsáno 27 ze 30 Kč. Tato částka byla od 1. 8. 2013 zvýšena na 28,5 ze 30 Kč). Dárci mohou využít i roční podpory formou zaslání dárcovských SMS. Stačí uvést **DMS ROK ZVIREVNOUZI** a odeslat na totožné telefonní číslo, přispěvateli se pak automaticky odečte každý měsíc třicet korun. Dárci mohou přispívat konkrétní záchranné stanici (prostřednictvím určených variabilních symbolů, respektive připsáním jména stanice do DMS) nebo zaslat dar, na „obecné konto“. Jeho výtěžek je následně rozdělován mezi všechny stanice Národní sítě provozované neziskovými subjekty.

V roce **2013** dárci sbírky Zvíře v nouzi přispěli na záchranu zvířat celkovou částkou **1 199 659 Kč** a z toho prostřednictvím DMS **133 134 Kč**.

Generálním partnerem Národní sítě záchranných stanic a kampaně Zvíře v nouzi byla v roce 2013 Nadace České spořitelny.

Národní síť záchranných stanic dále velkou měrou podpořilo Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Nadace ČEZ, Lesy České republiky, s. p. a Nadace Martina Romana (program Čtení pomáhá). Mezi neopomenutelné partnery sbírky Zvíře v nouzi patří Fórum dárců.

Podrobnosti a potřebné aktuální informace včetně mapy záchranných stanic a kontaktů na ně jsou uvedeny na webu **www.zvirevnouzi.cz**.

Ekologická výchova

EKOCENTRA ČSOP

Nedílnou součástí prakticky všech aktivit ČSOP je ekologická výchova veřejnosti. Zařízení ČSOP, která jí cíleně provádějí, se nazývají Ekocentra ČSOP.

Ekocentra jsou zřizována základními organizacemi, zájmovými nebo regionálními sdruženími ČSOP. Jejich posláním je environmentální vzdělávání, výchova a osvěta. Mezi hlavní činnosti ekocenter patří spolupráce se školami, organizace akcí pro veřejnost, pořádání součástí a exkurzí, vydávání publikací a materiálů, ekoporadenství, spolupráce se státní správou a samosprávou aj.

Akreditace ekocenter ČSOP

Podle charakteru své činnosti se může ekocentrum akreditovat jako osvětové, výukové, vzdělávací nebo poradenské (ekoporadna). Jedno ekocentrum přitom může být akreditováno ve více těchto činnostech.

Ekocentrum osvětové – hlavní činností je pořádání akcí pro veřejnost (např. Den Země, Vítání ptačího zpěvu, Uklidme svět!) přednášky, výstavy, exkurze aj.

Ekocentrum výukové – je specializováno na ekovýchovné výukové programy pro děti a studenty ve školách a v dětských oddílech

Ekocentrum vzdělávací – pořádá semináře, workshopy a školení pro pedagogické pracovníky, zaměstnance veřejné správy, členy neziskových organizací apod.

Ekocentrum poradenské – jedná se o ekoporadnu, kde jsou zodpovídány dotazy a poskytovány konzultace širokému spektru klientů.

V roce 2013 bylo akreditováno 48 ekocenter ČSOP.

název ekocentra	místo působení	zřizovatel	osvětové	výukové	vzdělávací	poradenské
Bečovská botanická zahrada	Bečov nad Teplou	ZO ČSOP Berkut	x			
Centrum ekologické výchovy Zvoneček	Vrané nad Vltavou	ZO ČSOP 11/11 Zvoneček	x	x	x	x
Centrum Veronica Hostětín	Brno	ZO ČSOP Veronica	x	x	x	x
Dům ochránců přírody	Praha 4	ZO ČSOP Dům ochránců přírody v Praze	x	x		x
Ekocentrum Armillaria Liberec	Liberec	ZO ČSOP Armillaria	x			
Ekocentrum RS ČSOP Novojičínska	Blahutovice	Ekocentrum – RS ČSOP Novojičínska	x			x
Ekocentrum Botič-Rokytky	Praha	ZO ČSOP Botič – Rokytky	x			
Ekocentrum Červenka	Česká Třebová	ZO ČSOP Zlatá studánka	x	x	x	x
Ekocentrum ČSOP	Votice	ZO ČSOP Votice	x			x
Ekocentrum ČSOP Bílé Karpaty	Veselí nad Moravou	ZO ČSOP Bílé Karpaty				x
Ekocentrum Chaloupky	Okříšky	ZO ČSOP Kněžice	x			
Ekocentrum Chodováček	Chodov	ZO ČSOP Chodov	x	x		x
Ekocentrum IRIS	Prostějov	ČSOP – RS Iris	x	x		x
Ekocentrum Javorníček	Valašské Meziříčí	ZO ČSOP Javorníček		x		x
Ekocentrum Koniklec	Praha 3	ZO ČSOP Koniklec		x		x
Ekocentrum Kosenka	Valašské Klobouky	ZO ČSOP KOSENKA	x	x	x	x
Ekocentrum Makov	Písek	ZO 18/02 ČSOP Makov	x			x
Ekocentrum Nyctalus	Praha	ZO ČSOP 11/30 Nyctalus	x			
Ekocentrum Orlice	Hradec Králové	ZO ČSOP Orlice	x	x		x
Ekocentrum Ostrava	Ostrava-Zábřeh	ZO ČSOP Alces	x			
Ekocentrum „Pasička“	Bor u Skutče	ZO ČSOP – ZS a EC „Pasička“	x	x		x
Ekocentrum Podorlicko	Česká Třebová	ZO ČSOP Podorlicko	x			
Ekocentrum při Záchrané stanici Jaroměř	Jaroměř	ZO ČSOP JARO Jaroměř	x	x		x

Ekocentrum Radnice	Radnice	ZO ČSOP Radnice	x	x	x	x
Ekocentrum Říčany	Říčany	ZO ČSOP Ekocentrum Říčany				x
Ekocentrum Spálené Poříčí	Spálené Poříčí	ZO ČSOP Spálené Poříčí	x	x		x
Ekocentrum Strakonice	Strakonice	ZO ČSOP Strakonice	x			
EkoCentrum vDomě	Praha	ZO ČSOP „NATURA QUO VADIS?“	x			
Ekocentrum Veronica	Brno	ZO ČSOP Veronica	x		x	x
Ekocentrum Zelené Vendolí	Vendolí	ZO ČSOP Zelené Vendolí	x	x		x
Ekocentrum Zelený dům	Chrudim	ZO ČSOP Klub ochránců přírody SPR Habrov	x			
Ekocentrum ZO ČSOP Buchlovice	Buchlovice	ZO ČSOP 63/03 Buchlovice			x	x
Ekocentrum ZO ČSOP Rokycany	Rokycany	ZO ČSOP Rokycany	x	x		x
Ekoinfocentrum ZO ČSOP 59/12	Jihlava	Ekoinfocentrum ZO ČSOP 59/12				x
Ekostředisko mládeže Jelenice	Pozořice	ZO ČSOP Pozořice	x			
Infocentrum	Uherský Brod	ZO ČSOP Centaurea	x		x	x
Lamacentrum Hády	Brno	ČSOP Pozemkový spolek Hády		x		x
Ornitologické ekocentrum	Tachov	ZO ČSOP – TOS záchranná stanice Tachov	x			
Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim	Vlašim	ZO ČSOP Vlašim	x	x	x	x
Podbrdské kocentrum Fabián	Rožmitál pod Třemšínem	ZO ČSOP Střední Brdy	x			x
Poznáním k ochraně	Praha 7	ZO ČSOP Ochrana herpetofauny	x			
Severočeské centrum ochránců přírody Tilia	Ústí nad Labem	4. ZO ČSOP Tilia	x			x
Společnost pro zvířata	Praha 4	ZO ČSOP Společnost pro zvířata		x		x
Stanice ekologické výchovy Ciconia	Roudnice nad Labem	ZO ČSOP Ciconia	x			x
Středisko ekologické výchovy Mravenec	Pelhřimov	ZO ČSOP – SEV Mravenec	x	x	x	x

Šumavské ekocentrum	Vimperk	ZO ČSOP Šumava	x	x	
Terénní základna krásný Buk	Krásná Lípa	4. ZO ČSOP Tilia	x	x	x
Valašské ekocentrum	Valašské Meziříčí	Severomoravské RS ČSOP	x	x	x

V roce 2013 bylo realizováno prostřednictvím akreditovaných ekocenter například:

- 855 osvětových akcí pro veřejnost, kterých se zúčastnilo celkem 79 231 osob
- 1 085 výukových programů pro děti o celkové délce 9 645 hodin
- 175 vzdělávacích akcí o celkové délce 982 hodin
- 10 374 intervencí v oblasti poradenství (poradenských ekocenter)

Opět po několika letech byl vydán aktualizovaný Sborník ekocenter ČSOP popisující jejich hlavní aktivity a programy pro veřejnost.

Vybavení Ekocenter ČSOP bylo v roce 2013 podpořeno z prostředků Lesů České republiky, s. p., ve výběrovém řízení Dřevo 2013 částkou 400 000 Kč, která byla rozdělena mezi 17 projektů. Některá Ekocentra ČSOP obdržela rovněž finanční i materiální podporu své činnosti ve výběrovém řízení Infocentra ČSOP. Celkem byla z prostředků Lesů České republiky, s. p., 36 infocentřům rozdělena částka 600 000 Kč.

PRÁCE S DĚTMI A MLÁDEŽÍ

Hlavní část práce s dětmi a mládeží v ČSOP je v činnosti oddílů mladých ochránců přírody důvěrně nazývaných **mopíci**, tedy kolektivů dětí a mládeže pracujících při jednotlivých základních organizacích. Ty pracují celoročně, scházejí se pravidelně na schůzkách, pořádají výpravy do přírody, letní i zimní tábory, účastní se soutěží a mají řadu dalších rozmanitých aktivit. V roce 2013 bylo při ČSOP registrováno 63 oddílů mladých ochránců přírody s celkovým počtem 1 160 dětí do 18 let a dalších 45 jejich členů do 26 let. O děti v oddílech pečovalo 135 dospělých vedoucích.

O podporu oddílů se stará Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP (SMOP ČSOP), které má celorepublikovou působnost a výsadní postavení ve Svazu v oblasti práce s dětmi a mládeží dané stanovami ČSOP. SMOP ČSOP je řízeno Radou složenou ze zástupců členských základních organizací. Členem SMOP ČSOP může být kterákoliv základní organizace, která má registrován oddíl mopíků. V roce 2013 bylo členem SMOP ČSOP 20 základních organizací z celé ČR.

Podpora oddílů je materiálního i nemateriálního charakteru, kromě finanční dotace nabízí SMOP ČSOP mopíkům prostřednictvím své kanceláře celoroční servis: informace, poradenství, pomoc při zajištění činnosti, organizace akcí apod. V období od ledna do dubna 2013 zajišťovali agendu práce s dětmi a mládeží zaměstnanci Kanceláře ÚVR. V květnu 2013 vznikla samostatná Kancelář SMOP ČSOP, která veškerou činnost plně převzala. Do konce roku 2013 měla 2 zaměstnance na plný úvazek.

Po náročném předchozím roce se činnost v oblasti dětí a mládeže v ČSOP stabilizovala. Podařilo se obnovit stěžejní finanční zdroje a poskytnout oddílům podporu na nájemné a provoz kluboven, materiální vybavení, letní tábory i akce. Současně Kancelář SMOP začala pracovat na obnově některých, v loňském roce pozastavených činností, jako byla např. kvalifikace vedoucích.

Informace o práci s dětmi a mládeží a informační servis pro vedoucí oddílů najdete na webu www.mopici.cz.

Krom podpory oddílů se SMOP ČSOP stará o dvě tradiční celostátní přírodovědné soutěže. Pro žáky základních škol je to Zlatý list, pro středoškoláky Ekologická olympiáda.

Zlatý list

V roce 2013 proběhlo 17 okresních či místních kol Zlatého listu. Krajská kola se uskutečnila ve 13 krajích. Celkem se 41. ročníku soutěže zúčastnilo 2 495 soutěžících. Národní kolo se uskutečnilo 17.–23. 6. 2013 v jihočeských Čimelicích. Na jeho organizaci se významně podílela ZO ČSOP Třeboň. Finále se zúčastnilo na 140 dětí a po celý týden se jim věnovalo 19 odborníků. Vítězem v obou kategoriích se stal Lid medvědího potoka z DDM Olomouc. V září byl vyhlášen 42. ročník soutěže pro školní rok 2013/14, a plně se rozběhly jeho přípravy. Podrobnosti o soutěži najdete na adrese www.zlatylist.cz.

Ekologická olympiáda

Na jaře roku 2013 proběhlo sedm kol 18. ročníku ve školním roce 2012/13. Finálové národní kolo proběhlo ve středisku Chaloupky v Kněžicích na Vysočině a zúčastnilo se ho 35 středoškoláků z celé České republiky. Soutěžící reprezentovali celkem 12 škol z 10 krajů. Vítězství vybojoval tým Slovanského gymnázia Olomouc. Národní kolo zajistila ZO ČSOP Kněžice. V září se pak rozběhl 19. ročník soutěže s jednotným tématem Rekultivace a obnova. Do konce roku 2013 proběhlo jeho sedm krajských kol, další jsou očekávána na jaře 2014. Podrobnosti o soutěži najdete na adrese www.ekolympiada.cz.

Hlavními partnery stěžejních aktivit ČSOP v oblasti práce s dětmi a mládeží byly v roce 2013: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, NET4GAS, s. r. o., Lesy ČR, s. p. a Hlavní město Praha.

Podrobné informace o práci s dětmi a mládeží v ČSOP najdete v samostatné výroční zprávě Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP.

BLÍŽ PŘÍRODĚ

Program NET4GAS Blíž přírodě vznikl v roce 2007 na základě partnerství společnosti NET4GAS, s. r. o. s Českým svazem ochránců přírody. Cílem společného programu je zpřístupňování přírodně zajímavých a cenných míst veřejnosti zábavnou a poučnou formou.

V roce 2013 bylo veřejnosti představeno šest nových zajímavých lokalit. Mezi nimi najdeme např. ptačí pozorovatelnu, stezku s QR kódy, naučnou stezku s možností bivačování návštěvníků i stezku s interaktivními prvky pro děti. V rámci programu jsou na těchto lokalitách instalovány kromě informačních tabulí i místa k odpočinku a posezení, dřevěné chodníčky, vyhlídkové plošiny či jednoduché pozorovatelny pro pozorování ptactva.

Informace o všech otevřených lokalitách nalezne veřejnost na internetových stránkách www.csop.cz nebo na www.blizprirode.cz.

Lokality otevřené v roce 2013 a spolupracující organizace

Lačnovské šafrány	ZO ČSOP Valašské Meziříčí
Umíř	ZO ČSOP Berkut
Pňovský luh	ZO ČSOP Polabí
Svatojánské proudy	ZO ČSOP Zvoneček
Třemešské rybníky	ZO ČSOP Šumperk
Sírné studánky	Severomoravské regionální sdružení ČSOP

UKLIĎME SVĚT!

Do 21. ročníku mezinárodní kampaně Uklidme svět! (Clean Up the World), kterou od počátku v České republice koordinuje ČSOP, se zapojilo celkem 207 organizací. Většina z nich dokonce vícekrát – nejen na různých stanovištích, ale i v několika termínech. Akcí na úklid přírody se zúčastnilo celkem 14 940 dětí a mládeže, 3 235 dospělých, dohromady tedy rekordních 18 175 osob. Bylo zsebráno 170 tun odpadků! Z tohoto objemu pak bylo 25 057 kg vytríděno a předáno k recyklaci jako druhotná surovina. Zbýlý odpad byl odvezen na řízené skládky. Dobrovolníci v úzké spolupráci s obcemi sbírali odpad podél cest, vodních toků, od černých skládek čistili parky, lesíky, apod. Podrobnosti o kampani naleznete na www.uklidmesvet.cz. Generálním partnerem kampaně je Nadační fond Veolia.

SETKÁNÍ S PŘÍRODOU

Smyslem celosvazové kampaně Setkání s přírodou je umožnit veřejnosti navštívit přírodovědně zajímavá místa v doprovodu zasvěceného průvodce z řad ČSOP. Zájemci tak mohou v atraktivní době navštívit cenné lokality, vidět vzácné rostliny a živočichy, seznámit se s důvody ochrany vzácných či ohrožených míst a druhů. Na konkrétních příkladech se jim představí výsledky práce Českého svazu ochránců přírody.

Kampaň probíhá v rozmezí 10 dnů, začíná vždy druhý pátek měsíce června a končí v neděli následujícího týdne. V roce 2013 proběhl v termínu od 7. do 16. června třetí ročník kampaně. Vzhledem k nepřízní počasí a záplavám na velké části území ČR se konalo pouze pět akcí. Přesto se akce zúčastnilo okolo 120 lidí. Veřejnost se dozvěděla o léčivých bylinách a podívala se do lomu Loupežník na Prostějovsku, navštívila mokřady či slatiniště na Tepelsku, prošla se kolem rybníků a po loukách Novohradska. Více informací lze získat na stránkách www.setkanisprirodou.cz.

ŽIVÁ ZAHRADA

V roce 2013 se uskutečnil jubilejní desátý ročník soutěže Živá zahrada. V tomto celostátním programu se snažíme motivovat veřejnost ke změně péče o zahrady, která by vedla k jejich zpřístupnění i pro volně žijící zvířata. Formou dlouhodobé soutěže uživatelů zahrad, kdy v dané termíny mají soutěžící za úkol pozorovat na své zahradě vybrané skupiny živočichů, ukazujeme soutěžícím i veřejnosti, jaké prvky na zahradách živočichům škodí i jak málo stačí, abychom divokým zvířatům poskytli bezpečné místo pro úkryt, rozmnožování či potravu. Soutěže se od jejího počátku zúčastnilo již více jak 1000 zahrad z celé ČR, včetně několika desítek zahrad školních. Více jak 50 zahrad už získalo cílový počet bodů a obdrželo titul Živá zahrada. Více informací lze nalézt na www.zivazahrada.cz.

Zahraniční vztahy

ČSOP je členem IUCN (Světového svazu ochrany přírody) a Českého národního komitétu UNEP (Programu OSN pro životní prostředí).

Český svaz ochránců přírody v roce 2013 pokračoval společně se zahraničními partnery: Deutscher Verband für Landschaftspflege (DVL, Německo), Yorkshire Farming and Wildlife Partnership (Velká Británie), Vereniging association Veelzijdig Boerenland (Nizozemsko) a Legambiente Lombardia (Itálie) v hledání možností financování vzniku organizace Landcare Europe, která by měla zastřešovat organizace typu pozemkových spolků v Evropě. Zapojení partneři podali pod koordinací Deutscher Verband für Landschaftspflege (DVL) po neúspěšném přijetí loňského projektu začátkem tohoto roku nový modifikovaný projekt s názvem „Exchanging experiences and building capacity on European Environmental and Agricultural Policy for European Landcare professionals“ do programu Leonardo da Vinci – Partnerství. Bohužel ani tento nový projekt nebyl podpořen – z důvodu nedostatku financí. Všichni partneři se shodli již nezkoušet získat finance z Projektu Leonardo, ale hledat jiné možnosti financování.

Zelená karta ČSOP

Zelená karta podporuje aktivní přátele přírodních a kulturních památek. V rámci programu mohou členové Českého svazu ochránců přírody získat slevy na vstupy, služby či zboží u partnerských organizací. ČSOP takto nabízí rozsáhlé spektrum míst a služeb, které je možné navštívit či využít. Patří mezi ně především botanické a zoologické zahrady, hvězdárny, galerie, muzea, jeskyně, rozhledny, hrady, zámky, technické památky, vydavatelství přírodovědné a turistické literatury, ubytovny aj. Partnerské organizace se ČSOP snaží zviditelnovat ve svých médiích – časopisech Krása našeho domova a Depeše ČSOP a na internetu.

Program Zelená karta ČSOP má samostatné webové stránky www.zelenakarta.csop.cz, které členům ČSOP poskytují aktualizované informace o všech objektech v programu, kalendář akcí partnerů ČSOP a další informace.

V roce 2013 v programu Zelená karta ČSOP spolupracovali tito partneři:

název objektu	kraj
Dům ochránců přírody v Praze	Praha
Dr. Staněk – Lékárna U rotundy	Praha
Dr. Staněk – Paralékárna	Praha
Dr. Staněk e-shopy: www.drstanek.cz , www.paralekarna.cz	Praha
Martin Knapp – kurzy pletení košíků	Praha
Nakladatelství Soukup&David, průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku	Praha
Národní zemědělské muzeum Praha	Praha
Pavel Jeřábek – Nakladatelství PLOT	Praha
Toulcův dvůr – ubytování	Praha
Zoologická zahrada hl. m. Prahy	Praha
Důlní expozice Chrutenická šachta	Středočeský
Hvězdárna Vlašim	Středočeský
Koněpruské jeskyně	Středočeský
Kulturní dům Blaník – Podblanické infocentrum, Prohlídkový okruh vlašimským zámeckým parkem	Středočeský
Městské muzeum Nové Strašecí	Středočeský
Muzeum Podblanicka – pobočka Benešov	Středočeský
Muzeum Podblanicka – zámek Růžkovy Lhotice	Středočeský
Muzeum Podblanicka – zámek Vlašim	Středočeský
Muzeum Říčany	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Památník Joachima Barranda ve Skryjích	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Pamětní síň Jaroslava Fraňka v Nezabudicích	Středočeský

Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Pražská brána	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Vlastivědné muzeum Jesenice	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Vysoká brána	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Výstavní síň Alice Ch. Masarykové a Českého Červeného kříže	Středočeský
Muzeum T. G. Masaryka v Lánech	Středočeský
NZM Čáslav – Muzeum zemědělské techniky	Středočeský
NZM Kačina – Muzeum českého venkova	Středočeský
Památník Karla Čapka ve Strži	Středočeský
Podblanická galerie ČSOP Vlašim	Středočeský
Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim	Středočeský
Podbrdské muzeum	Středočeský
Regionální muzeum v Kolíně	Středočeský
Regionální muzeum v Kolíně – Muzeum Kouřimska v Kouřimi	Středočeský
Regionální muzeum v Kolíně – Muzeum lidových staveb v Kouřimi	Středočeský
Regionální muzeum v Kolíně – Podlipanské muzeum v Českém Brodě	Středočeský
Relaxační a sportovní masáže – Ivana Pirná	Středočeský
Společnost Barbora o. s. – Solvayovy lomy, průmyslový skanzen	Středočeský
Středočeské muzeum Rožtoky u Prahy	Středočeský
Středočeské muzeum Rožtoky u Prahy – Ateliér Z. Braunerové	Středočeský
Ubytovna ZO ČSOP Vlašim v Podblanickém ekocentru	Středočeský
Záchraná stanice pro živočichy Vlašim	Středočeský

Železniční muzeum ČD v Lužné u Rakovníka	Středočeský
Akva Tera Zoo Plzeň	Plzeňský
Hvězdárna v Rokycanech	Plzeňský
Klenová – Galerie U Bílého jednorozce	Plzeňský
Klenová – hrad, zámek, galerie	Plzeňský
Klenová – Kostel sv. Vavřince v Klatovech	Plzeňský
Muzeum Českého lesa v Tachově	Plzeňský
Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech – hlavní budova	Plzeňský
Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech – Pamětní síň J. Mošny	Plzeňský
Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech – Vodní hamr Dobřív	Plzeňský
Muzeum Šumavy – Galerie Kašperské Hory	Plzeňský
Muzeum Šumavy – Kašperské Hory	Plzeňský
Muzeum Šumavy – Sušice	Plzeňský
Muzeum Šumavy – Železná Ruda	Plzeňský
Zoologická a botanická zahrada města Plzně	Plzeňský
Chýnovská jeskyně	Jihočeský
Jihočeské muzeum	Jihočeský
Majoránka e-shop	Jihočeský
Milevské muzeum	Jihočeský
Muzeum koněspřežky – pobočka Jihočeského muzea	Jihočeský
NZM Ohrada – Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství	Jihočeský
Regionální muzeum v Českém Krumlově	Jihočeský
Regionální muzeum v Českém Krumlově – Památník Adalberta Stiftera v Horní Plané	Jihočeský
Rozhledna Hýlačka	Jihočeský
Tvrz Žumberk – pobočka Jihočeského muzea	Jihočeský
Hvězdárna a radioklub lázeňského města Karlovy Vary, o.p.s.	Karlovarský
Městské muzeum Mariánské Lázně	Karlovarský
Botanická zahrada Liberec	Liberecký
Bozkovské dolomitové jeskyně	Liberecký
BIONEBE e-shop	Ústecký
Oblastní muzeum Děčín	Ústecký
Oblastní muzeum Děčín – muzejní expozice na zámku Děčín	Ústecký
Oblastní muzeum Děčín – pobočka Rumburk	Ústecký
Oblastní muzeum v Děčíně – pobočka Varnsdorf	Ústecký

Podkrušnohorský zoopark Chomutov, p. o.	Ústecký
Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci	Ústecký
Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci – Křížova vila	Ústecký
Soubor lidové architektury Zubrnice	Ústecký
Střední lesnická škola a Střední odborná škola sociální ve Šluknově, p. o. – Informační středisko	Ústecký
Střední lesnická škola a Střední odborná škola sociální ve Šluknově, p. o. – ubytovna	Ústecký
Zoologická zahrada Děčín – Pastýřská stěna, p. o.	Ústecký
Hvězdárna v Úpici	Královéhradecký
Muzeum přírody Český Ráj	Královéhradecký
Muzeum přírody Český Ráj – ubytování	Královéhradecký
Muzeum východních Čech	Královéhradecký
Muzeum východních Čech – Památník bitvy 1866 na Chlumu	Královéhradecký
Podorlický skanzen Krňovice	Královéhradecký
Prachovské skály	Královéhradecký
Regionální muzeum a galerie v Jičíně – muzeum hry	Královéhradecký
ZOO Dvůr Králové, a. s.	Královéhradecký
Dělostřelecká tvrz Bouda	Pardubický
Technická památka Mlýn v Písečné čp. 35	Pardubický
Východočeské muzeum v Pardubicích	Pardubický
Hrad Kámen	Vysočina
Zámek Budišov u Třebíče	Vysočina
Hrad Znojmo	Jihomoravský
Jeskyně Balcarka	Jihomoravský
Jeskyně Na Turoldu	Jihomoravský
Jeskyně Výпустek	Jihomoravský
Jihomoravské muzeum ve Znojmě – Dům umění Znojmo	Jihomoravský
Jihomoravské muzeum ve Znojmě – Minoritský klášter	Jihomoravský
Kateřinská jeskyně	Jihomoravský
Moravské zemské muzeum v Brně, Biskupský dvůr	Jihomoravský
NZM Valtice – Muzeum vinařství, zahradnictví a životního prostředí	Jihomoravský
Punkevní jeskyně, Macocha	Jihomoravský
Sloupsko-šošůvské jeskyně	Jihomoravský
ZOO Park Vyškov	Jihomoravský

Zoologická zahrada Hodonín	Jihomoravský
Zřícenina hradu Cornštejn	Jihomoravský
Javoříčské jeskyně	Olomoucký
Jeskyně Na Pomezí	Olomoucký
Jeskyně Na Špičáku	Olomoucký
Mladečské jeskyně	Olomoucký
Muzeum Prostějovska v Prostějově – Památník Petra Bezruče v Kostelci na Hané	Olomoucký
Muzeum Prostějovska v Prostějově – Pamětní síň Josefa Mánesa v Čechách pod Košířem	Olomoucký
Muzeum Prostějovska v Prostějově – Výstavní sál *Špalíček*	Olomoucký
Muzeum Prostějovska v Prostějově, p. o.	Olomoucký
Vlastivědné muzeum v Olomouci – Arboretum Bílá Lhota	Olomoucký
Zbrašovské aragonitové jeskyně	Olomoucký
Galerie výtvarného umění v Ostravě, p. o. – Dům umění	Moravskoslezský
Galerie výtvarného umění v Ostravě, p. o. – Nová síň	Moravskoslezský
Porticula, s. r. o. – HMS internetový obchod www.rucnivyroba.eu	Moravskoslezský
Rozhledna Cvilín	Moravskoslezský
Veronika Kolmašová – http://www.junglemoda.cz	Moravskoslezský
Centrum Veronica Hostětín – ekopenzion	Zlínský
Hvězdárna Vsetín	Zlínský

Poděkování

Generálním partnerem ČSOP byla v roce 2013 společnost **NET4GAS, s. r. o.**

Partneři programů

Generálním partnerem Národního programu Ochrana biodiverzity byly v roce 2013 **Lesy České republiky, s. p.**

Generálním partnerem Národní sítě záchranných stanic a kampaně Zvíře v nouzi byla v roce 2013 **Nadace České spořitelny.**

Generálním partnerem kampaně Uklidme svět! byl v roce 2013 **Nadační fond Veolia.**

Velmi významnou finanční částkou nás podpořili

Hlavní město Praha
 Věra Hořeňovská
 Lesy České republiky, s. p.
 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
 Ministerstvo zemědělství
 Ministerstvo životního prostředí
 Nadace České spořitelny
 Nadace ČEZ
 Nadace Martina Romana
 Nadační fond Veolia
 NET4GAS, s. r. o.

Naši činnost v roce 2013 významně podpořili

Ondřej Čapek	Bedřich Moldan
Lenka Doležalová	Nadační fond Anima
Jiřina Dombrovská	Leoš Navrátil
Tomáš Hakr	Helena Nekvapilová
Martin Janáček	Přemek Podlaha
Monika Jarůšková	PRAGOS AUTO, s. r. o.
Kalabria, s. r. o.	projekt 2011: Šumava na rozcestí
Jitka Kremplová	Zdeněk Raška
Bronislav Křístek	Aleš Slabý
Václav Kubíček	Jan Svěcený
Jan Kypka	Marta Šilarová
Katharina Liebenberger	VAVPRO, s. r. o.
Lifefood Czech Republic, s. r. o.	Marie Vlášková
Věra Machovská	Jan Zdeněk
Mangaloo, s. r. o.	Jan Zounek
MEGABOOKS CZ, s. r. o.	
Městská část Praha 1	

Dále naši činnost v roce 2013 podpořily tyto osoby a instituce

Marcel Adam, Jiří Benetka, Martina Blahutová, Eva Bryndová, Marie Čáповá, Lenka Doležalová, Martin Dračínský, Jaroslava Dryáková, Drahomíra Frantíková, FÚ pro Středočeský kraj Říčany, František Gemperle, Dana Hábová, Jan Haltuf, Eva Havlíčková, Marcela Hejnová, Ivan Helcelet, Krista Henklová, Jaromír Heryán, Luděk Holoubek, Miloslav Homolka, Lucie Hudcová, Dagmar Charvátová, Romana Chmelová, Věra Janíková, Eva Jašková, Alexandr Kadavý, Libor Kališ, Zdeněk Kalvoda, Josef Kernal – Izolace, Michal Klán, Anna Klinderová, Andrej Kníř, Markéta Kociánová, Bohumila a Miloslav Koškovi, David Krob, Jan Křivánek, Anna Kubinová, Jan Lehovec, Jakub Lepš, Vítězslav Lossel, Josef Mareš, Milan Marko, Jiří Matýs, Jana Náprstková, Pavel Novák, Martina Novotná, Zdeněk Opletal, Zbyněk Parduba, Zbyněk Pech, Roman Pecháček, Marie Petrášková, Květoslava Pojarová, Jakub Potočka, Milan Potrusil, Zdeněk Prášil, Roman Rolenc, Ilona Rosiková, Robert Rusín, Petr Savický, Monika Seidlová, Hana Skrbková, Martin Slepíčka, Anna Smrčková, Petr Staněk, Martin Stloukal, Arnošt Suk, Rafaela Šimková, Radek Šulc, Pavel Tovarýš, Ladislav Trojan, Jiří Uher, Václav Urban, Eva Uzlová, Dana Valentová, Přemysl Vaněk, Jana Vejmělková, Martin Veselý, Alena Víšková, Radovan Víta, Karel Vitásek, Zdena Vitásková, Josef Vlášek, Zdeněk Vrbata, Miloslav Zábojník, Tomáš Zouhar, Libor Židek a stovky dalších dárců.

V roce 2013 s námi perfektně spolupracovali

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
BEZK
Markéta Bayerová
Jiřina Bulisová (redakce Ochrany přírody)
Pavel Bureš (Národní památkový ústav)
Česká rada dětí a mládeže
Milan Damohorský
DIS Media
DM drogerie markt, s. r. o.
Domov Sue Ryder, o.p.s.
Lucie Dicková (Čtení pomáhá)
Jiří Dousek
Martin Dudek
Fórum dárců
Alena Hájková
Pavčina Hájková
Tomáš Havránek
Zuzana Kučerová (NET4GAS)
Městská část Praha 10
Dominika Kovaříková
Michal Krátký
Michaela Krestová

časopis Naše příroda
Miroslav Novotný
Pavel Pešout (AOPK ČR)
Jan Polanský
Protisk České Budějovice
Bohumil Reš
Jiří Rom (Magistrát hl. m. Prahy)
Tomáš Růžička (Nadace Partnerství)
Aleš Sedláček (ČRDМ)
Jaroslav Sígry
Dagmar Sladká (Nadace České spořitelny)
Petr Stloukal (MŽP)
Jiří Stonawski (Lesy České republiky, s. p.)
Ondřej Šejtka (ČRDМ)

Jan Šíma (MŽP)
Jana Štěpánová (RedGreenBlue)
TIGIS, s. r. o.
Tiskárna Tisk levně
Michal Urban (MŠMT)
T-Mobile Czech Republic, a. s.
Vodafone Czech Republic a. s.
Zdeněk Vrbata
Deutscher Verband für
Landschaftspflege (Německo)
Legambiente Lombardia (Itálie)
Xarxa de Custòdia del Territori
(Katalánsko)

Všem výše uvedeným osobám a institucím **děkujeme.**

Hospodaření ČSOP v roce 2013

ROZVAHA K 31. 12. 2013 (v celých tisících Kč)

AKTIVA	1. 1. 2013	31. 12. 2013
A. Dlouhodobý majetek celkem	38 274	36 479
I. Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	73	73
software	73	73
II. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	45 522	44 394
pozemky	19 340	19 515
stavby	22 032	20 625
movité věci	2 614	2 705
drobný dlouhodobý hmotný majetek		
poskytnuté zálohy na dl. hmot. majetek	1536	1549
III. Dlouhodobý finanční majetek	-7 321	-7 988
IV. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	-73	-73
oprávky k softwaru	-3 164	-3 763
oprávky ke stavbám	-2 548	-2 614
oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	-1 536	-1 538
oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	4 853	9 848
B. Krátkodobý majetek celkem	800	1 490
II. Pohledávky celkem	76	146
odběratelé	84	113
poskytnuté provozní zálohy	5	7
ostatní pohledávky	635	1 224
daň z přidané hodnoty	4 014	8 314
Nároky na dotace a ost. zúčt. se stát. rozp.	85	131
jiné pohledávky	15	9
dohadné účty aktivní	3 900	8 160
III. Krátkodobý finanční majetek celkem	14	14
pokladna	135	85
ceniny	5	15
účty v bankách	5 034	3 900
majetkové cenné papíry	14	14

AKTIVA	1. 1. 2013	31. 12. 2013
IV. Jiná aktiva celkem	39	44
náklady příštích období	38	44
příjmy příštích období	1	0
AKTIVA CELKEM	43 127	46 327
PASIVA		
A. Vlastní zdroje celkem	41 148	42 212
I. Jmění celkem	40 662	41 047
vlastní jmění	40 662	41 047
II. Výsledek hospodaření celkem	486	1 165
účet výsledku hospodaření	-395	770
nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	881	395
B. Cizí zdroje celkem	1 979	4 115
II. Dlouhodobé závazky celkem	1 973	3 415
dohadné účty pasivní	158	225
III. Krátkodobé závazky celkem	1 288	2 238
dodavatelé	277	305
přijaté zálohy	118	159
zaměstnanci	35	49
závazky k institucím s.z. a veřejného zdr. poj.	6	201
ostatní přímé daně	0	20
daň z přidané hodnoty	33	157
jiné závazky	58	61
IV. Jiná pasiva celkem	6	700
výdaje příštích období	0	130
výnosy příštích období	6	570
PASIVA CELKEM	43 127	46 327

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY KE DNI 31. 12. 2013

položka	2013
A. Náklady	Celkem
I. Spotřebované nákupy celkem	660
spotřeba materiálu	417
spotřeba energie	243
II. Služby celkem	4186
opravy a udržování	140
cestovné	125
náklady na reprezentaci	44
ostatní služby	3 877
III. Osobní náklady celkem	3 249
mzdové náklady	2 463
zákonné sociální pojištění	786
IV. Daně a poplatky celkem	134
daň z nemovitostí	26
ostatní daně a poplatky	108
V. Ostatní náklady celkem	24 893
úroky	20
kurzové ztráty	3
jiné ostatní náklady	24 870
VI. Odpisy, prod. majetek a tvorba rezerv ... celkem	2 889
odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	791
Zůstat. cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného maje majetku	2 076
Prodaný materiál	22
VII. Poskytnuté příspěvky celkem	9
Poskytnuté členské příspěvky	9
Náklady celkem	36 020

VÝROK AUDITORA

B. Výnosy	
I. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	4 830
tržby z prodeje služeb	4 830
IV. Ostatní výnosy celkem	1 621
úroky	2
zúčtování fondů	1 152
jiné ostatní výnosy	467
V. Tržby z prodeje majetku a zúčtování rezerv celkem	2 530
Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	2 508
Tržby z prodeje materiálu	22
VI. Přijaté příspěvky celkem	5 600
přijaté příspěvky (dary)	4 659
přijaté členské příspěvky	941
VII. Provozní dotace celkem	22 209
provozní dotace	22 209
Výnosy celkem	36 790
Výsledek hospodaření před zdaněním	770
Výsledek hospodaření po zdanění	770

9

**Zpráva nezávislého auditora
o ověření roční účetní závěrky k 31. 12. 2013 občanského sdružení**

**Český svaz ochránců přírody
ústřední výkonná rada
140 00 Praha 4, Michelská 5
IČO: 00103764**

Zpráva je určena Ústřední výkonné radě Českého svazu ochránců přírody.

Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky občanského sdružení Český svaz ochránců přírody k 31.12. 2013 za období od 1.1. 2013 do 31. 12. 2013.

Za sestavení a věrné zobrazení účetní závěrky, v souladu s českými účetními předpisy, vedení účetnictví, za jeho úplnost, průkaznost a správnost je odpovědný statutární orgán ÚVR ČSOP.

Mojí úlohou je vyjádřit na základě auditu výrok o této účetní závěrce.

Audit jsem provedl v souladu se zákonem č. 93/2009 Sb., o auditorech a Komoře auditorů České republiky a Mezinárodními auditorskými standardy a aplikačními doložkami Komory auditorů ČR. Tyto směrnice požadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedené ověření úplnosti a průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce. Audit rovněž zahrnuje posouzení správnosti a vhodnosti použitých účetních zásad a zhodnocení celkové prezentace účetní závěrky. Jsem přesvědčen, že provedený audit poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku.

Podle mého názoru účetní závěrka

**podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý
obraz aktiv, závazků, vlastního jmění, finanční situace
a zdroje krytí stálých a oběžných aktiv**

občanského sdružení Český svaz ochránců přírody k 31.12. 2013 a výsledek hospodaření za období od 1.1. 2013 do 31.12. 2013 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy České republiky.

Praha 25. dubna 2014

Ing. Josef Buček
číslo oprávnění KAČR 1378
602 00 Brno, Nerudova 14

SUMMARY

Czech Union for Nature Conservation (ČSOP) is the largest environmental non-governmental organization in the Czech Republic. Since its establishment in 1979, ČSOP has brought together people interested in nature conservation and environmental issues as well as cultural heritage preservation. In the year 2013 the union included 324 registered local chapters throughout the territory of the country, with a total of 6 412 members.

Preservation and restoration of biodiversity, management of rare biotopes and conservation of threatened plant and animal species are all part of the Union's mission. In the year 2013 ČSOP supported 199 of smaller projects on the biodiversity conservation implemented by local chapters of the Union and other civic associations.

ČSOP has been running a National Network of Handicapped Wildlife Stations, covering virtually the entire territory of the Czech Republic since 1998. The National Network of Rescue Centers program coordinates the activity of 28 centers providing care to injured or otherwise handicapped wild animals found by the general public. Stations took in 15 636 animals in the year 2013. 67 % of the accepted animals were successfully treated and 49 % of the accepted animals were released back into the wild.

In 1998 ČSOP's A Place for Nature program picked up a pre-1950 tradition and initiated a land trust movement in the Czech Republic. In 2013 the Land Trust Council granted accreditation to 60 land trusts, which employ long-term property rights (ownership, long-term lease or legal burden) for the aims of natural and cultural heritage conservation.

ČSOP raises the environmental awareness of the public mainly through its 48 environmental centers. Next to other activities, these „eco-centers“ run environmental awareness campaigns, organize lectures, discussion meetings, provide up-to-date information on the environment, hands-on conservation work for volunteers and educational programs for schools.

Systematic work with children and young people is an integral part of the CSOP activity. Most of the children and members below 18 years in ČSOP are involved in Young Environmentalist groups with year-round extracurricular activities, including weekly meetings, weekend outings and summer camps.

ČSOP publishes a variety of printed materials, such as informational brochures, educational leaflets or specialized handbooks in ČSOP's methodological series. The membership magazine Beauty of Our Homeland comes out twice a year. Many publications and materials are published also by various local chapters of the Union.

In 2013 ČSOP continued to be a member organization of IUCN and UNEP National Committee for the Czech Republic. ČSOP as a whole, as well as many of its local chapters cooperate with various conservation-oriented organizations in other countries.

The income managed by the Central Executive Council of ČSOP (ÚVR ČSOP) in the year 2013 totaled 36,79 million Czech crowns; its expenditure totaled 36 million Czech crowns. ČSOP's Association of Young Environmentalists (SMOP ČSOP) which is in charge of the activities for children and youth, and ČSOP's local chapters (ZO ČSOP) have separate budgets.

Summary Zusammenfassung

ZUSAMMENFASSUNG

Der tschechische Bund für Naturschutz (ČSOP) ist eine Bürgervereinigung deren Mitglieder das Interesse verbindet, für die Umwelt und den Naturschutz aktiv zu werden. ČSOP wurde 1979 eingerichtet. Im Jahr 2013 hat ČSOP 324 Grundorganisationen im Rahmen der Tschechischen Republik vereinigt. 6 412 Mitglieder einschließlich Kinder wurden in ČSOP registriert.

Die Erhaltung und Wiederherstellung der Biodiversität, die Sorge für wertvolle Biotope oder Unterstützung bedrohter Pflanzen – und Tierarten, sind die besondere Anliegen des Verbandes. Im Jahr 2013 wurden 199 Projekten der Grundorganisationen und anderer Bürgervereinigungen vom ČSOP im Rahmen des Programmes Schutz der Artenvielfalt unterstützt.

Das Ziel des Programms Raum für Natur ist der Schutz wertvoller Standorte und Bauwerke. ČSOP strebt es an, langfristige Rechte an solchen Orten und Bauwerken zu erwerben. Diese Tätigkeit ermöglicht es ČSOP mittels örtlicher Grundstückvereine diese Orte und Bauwerke besser zu pflegen. Bei der Ausführung arbeitet ČSOP mit verschiedenen anderen Organisationen zusammen. Im Jahr 2013 wurden 60 Grundstückvereine von ČSOP akkreditiert.

Im Rahmen des Programms Nationales Netzwerk der Rettungsstationen koordiniert ČSOP 28 Stationen, die für verletzte und behinderte Tiere sorgen, um sie auf die Rückkehr in die Natur vorzubereiten. Das Netzwerk deckt die ganze Tschechische Republik ab. 15 636 Tiere sind im Jahr 2013 in die Rettungsstationen gelangten. Es ist zu ČSOP gelungen, mehr als die Hälfte der geretteten Tiere wieder auszuwildern.

Eine systematische Arbeit mit Kindern und Jugendlichen ist ein Bestandteil der Vereintätigkeit. ČSOP hat derzeit Mitglieder (bis 18 Jahren) in vielen Gruppen der Jungen Naturschützer. In diesen Gruppen finden ganzjährig regelmäßige Zusammenkünfte und Wochenendveranstaltungen sowie Ferienlager statt. Sie widmen sich einem breiten Tätigkeitsspektrum. Manche Gruppen sind eher fachlich ausgerichtet, bei anderen steht der Aufenthalt in der Natur im Mittelpunkt.

Mit Hilfe der Umwelterziehung, Bildung und Umweltaufklärung strebt ČSOP danach, die Inhalte seiner Arbeit und auch die Informationen über den Umweltzustand der Öffentlichkeit nahe zu bringen. Die Haupttätigkeiten der 48 Ökozentren des ČSOP bestehen aus der Mitarbeit an Schulen, der Durchführung von Veranstaltungen für die Öffentlichkeit und der Veranstaltung von Wettbewerben, Exkursionen und Feldbeobachtungen.

ČSOP gibt viele verschiedene Publikationen wie Infobroschüren, Aufklärungsflugblätter und Fachliteratur im Rahmen der Verfahrensreihe des ČSOP heraus. Das Mitgliedermagazin Schönheit unserer Heimat erscheint halbjährlich. Auch die Ortsgruppen geben zahlreiche Publikationen heraus.

ČSOP ist ein Mitglied der IUCN und ein Gründungsmitglied des Tschechischen National Komitees des UNEPs.

Die Einkünfte des Zentralen Exekutivrates von ČSOP für das Jahr 2013 betragen 36,79 Million Tschechische Kronen. Der Verband der Jungen Naturschützer von ČSOP, der die Aktivitäten für Kinder und die Jugendliche koordiniert, und die Grundorganisationen von ČSOP haben ein unterschiedliches Budget.

*Jsme největším firemním
dárcem v oblasti ochrany
přírody v České republice.*

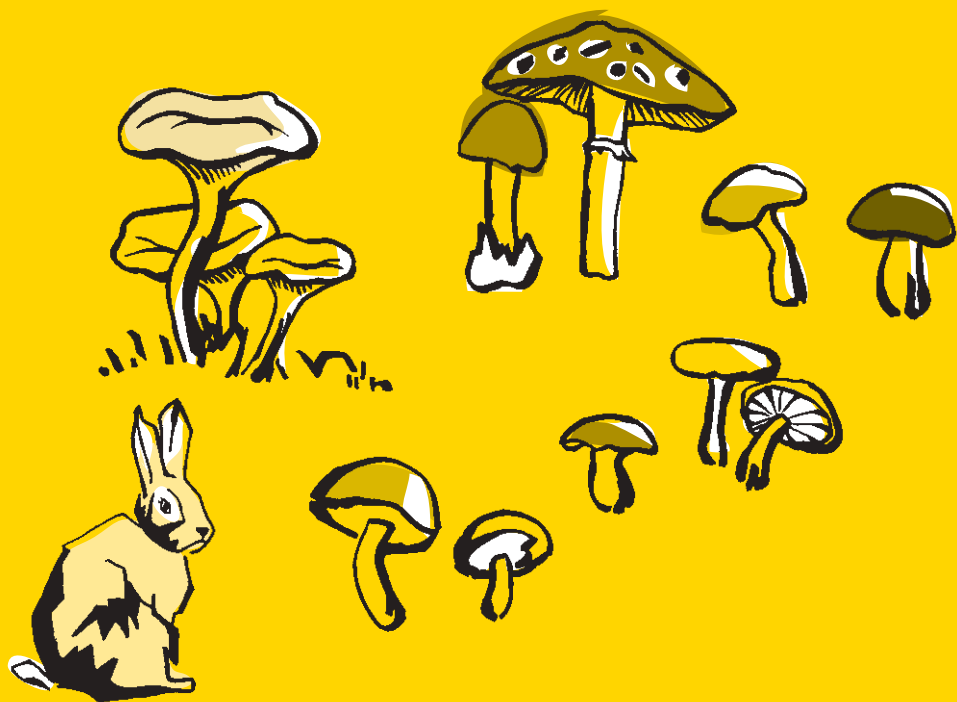
Blíž přírodě

Pojďte s námi na výlet!

- Navštivte přírodně cenné lokality po celé České republice.
- Vydejte se s námi pěšky, na kole či s kočárky na naučné stezky.
- Sledujte rostliny a živočichy z vyhlídek a pozorovaten.
- Objevte s námi orchidejové louky, pralesy a památné stromy.
- Podívejte se do nitra obnovených rašelinišť a mokřadních luk.

Vyberte si výlet na www.blizpriode.cz
a vyrazte s NET4GAS a ČSOP do přírody!

www.net4gas.cz

Výroční zpráva ČSOP 2013

Vydal: Český svaz ochránců přírody –

Ústřední výkonná rada

tel.: 222 516 115

e-mail: info@csop.cz

web: www.csop.cz

foto: archiv ČSOP

grafická úprava: RedGreenBlue, Jana Štěpánová, 2014

ilustrace: © Jennifer Hirlinger, 2014

tisk: TISKÁRNA PROTISK, s. r. o., České Budějovice

ISBN 978-80-86770-47-5